

актів.

Отже, державна політика інформатизації у сфері цивільної авіації – це реакція держави на конкретні проблеми у сфері цивільної авіації та використання повітряного простору. Вона покликана погоджувати інтереси суб'єктів авіаційної діяльності з діями органів державної влади, знаходити консенсус між ними, необхідний для стабільності розвитку цивільної авіації зокрема та суспільства в цілому.

Література

1. Популярна юридична енциклопедія / Кол. авт.: В.К. Гіжевський, В.В. Головченко..., В.С. Ковальський (кер.) та ін. – К.: Юрінком Інтер, 2002. – 528 с.
2. Концептуальні засади взаємодії політики й управління: навч. посіб. / авт. кол.: Е.А. Афонін, Я.В. Бережний, О.Л. Валевський та ін.; за заг. ред. В.А. Ребкала, В.А. Шахова, В.В. Голубь, В.М. Козакова. – К.: НАДУ, 2010. – 300 с.
3. Пал Л.А. Аналіз державної політики / Л.А. Пал; пер. з англ. І. Дзюби. – К.: Основи, 1999. – 422 с.
4. Державне управління в Україні: організаційно-правові засади: навч. посіб. / [Н.Р. Нижник, С.Д. Дубенко, В.І. Мельниченко та ін.]; за заг. ред. Н.Р. Нижник. – К.: УАДУ, 2002. – 164 с.
5. Концепция развития информационного законодательства в Российской Федерации / И.Л. Бачило, А.А. Антопольский, Э.В. Талапина [и др.] // Государство и право. – 2005. – №7. – С. 47-61.

УДК 340.12(043.2)

Заєць О.М., к.ю.н., доцент,
Одеський державний університет
внутрішніх справ МВС України, м. Одеса, Україна

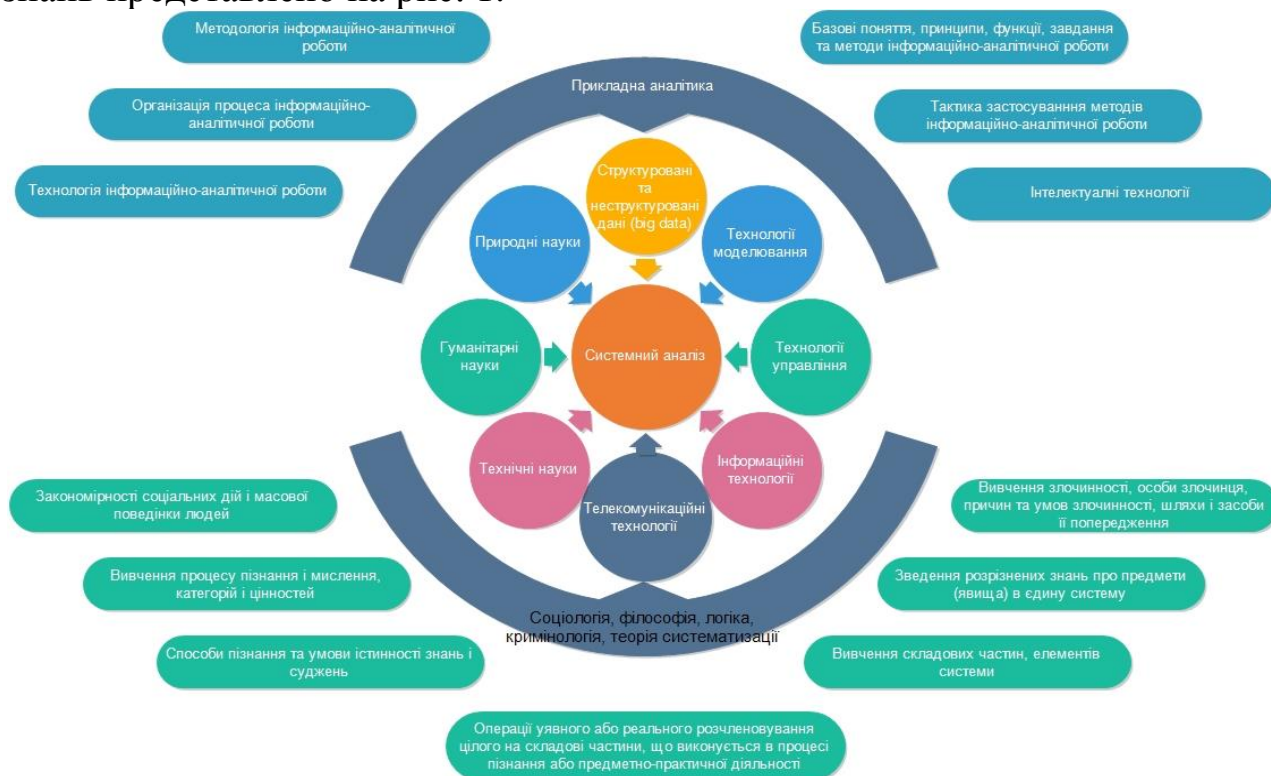
ФІЛОСОФСЬКО-ПРАВОВА СУТНІСТЬ СИСТЕМНОГО АНАЛІЗУ ЯК ЯДРА АНАЛІТИЧНОГО ПРОЦЕСУ ОБРОБКИ ІНФОРМАЦІЇ

У світі існує величезна кількість визначень систем. Не вдаючись в розгорнутий аналіз сутності поняття системи, необхідно зазначити, що визначення системи пройшло тривалу еволюцію, уточнюючи в міру розвитку загальної теорії систем, теорії пізнання і теорії відображення. Спочатку, крім елементів і зв'язків між ними, в зміст поняття «система» входили ознаки структурності і функціональності, потім – мета, потім спостерігач. В термін система на різних стадіях її розгляду можна вкладати різний зміст, говорити як би про існування системи в різних формах. У повсякденній практиці слово система вживається в самих різних значеннях, коли за її основу беруться різні елементи: теорія

(філософська система), класифікація (система елементів), спосіб організації розумової діяльності, сукупність об'єктів природи (Сонячна система), конструкція (артилерійська система), алгоритм розумових дій (арифметична система), завершений метод діяльності (система Станіславського), спосіб організації суспільства (соціальна, політична, економічна та ін. системи) [1, с. 18].

З точки зору філософії, зміст системного аналізу як ядра аналітики дають можливість практикуючому аналітику підвищити ефективність своєї роботи, основна ідея системного аналізу полягає в поєднанні в моделях і методиках формальних та неформальних уявлень, що допомагає поступово формалізувати шляхи об'єктивного відображення і аналізу проблемної ситуації, розкрити її сутність. Методи моделювання систем можна розділити на два великі класи: методи формалізованого представлення систем і методи, спрямовані на активізацію використання інтуїції і досвіду фахівців. Суворого поділу на формальні і неформальні методи не існує. Можна говорити тільки про ті, які більшого чи меншого ступеня формалізованості або, навпаки, ті, що більшою чи меншою мірою засновані на інтуїції і здоровому глузді в аналітичній діяльності [2, с. 58].

Місце системного аналізу в структурі аналітики і суміжних галузей знань представлено на рис. 1.

При проведенні системного аналізу потрібно, перш за все, відобразити ситуацію за допомогою якомога повнішого визначення системи, а потім, виділивши найбільш істотні компоненти, що впливають на прийняття рішення, сформулювати робоче визначення системи, яке може уточнюватися, розширюватися або звужуватися в залежності від процесу аналізу [3, с. 154].

Аналіз різноманіття вживання поняття «система» показує, що воно має давнє коріння і відіграє дуже важливу роль у сучасній культурі, виступає інтегралом сучасного знання, засобом осягнення всього суцього. Разом із тим поняття неоднозначно і не жорстко, що робить його виключно креативним.

Володіння методикою системного аналізу в значній мірі визначає рівень професіоналізму аналітика.

Поняття аналізу систем аж ніяк не є поняттям, пов'язаним виключно з військовими системами або системами безпеки. Він є засобом відшукування рекомендацій по вирішенню протиріч в будь-якій проблемній сфері. Об'єктивна характеристика, виявлення і формулювання проблеми припускають її рішення, для чого використовується весь аналітичний арсенал методик обробки інформації. Відповідно необхідні підходи до вибору стратегії, яка дає найкраще співвідношення ступеня ризику, ефективності і витрат.

Мета системного аналізу – шляхом розгляду кожного елемента системи в його власному середовищі домогтися того, щоб система в цілому могла виконати своє завдання при мінімальній витраті ресурсів [4, с. 235].

Головне в системному аналізі полягає в тому, як складне перетворити в просте; в пошуку ефективних засобів управління складними об'єктами; як важкозрозумілі проблему оптимізувати в серію завдань, принципово мають рішення, показати їх структуру та ієрархію, послідовність дій.

Таким чином, системний аналіз являє собою складний, багатофакторний підхід до розгляду об'єктів аналізу, представлення їх у вигляді системи, що має свої елементи, зв'язки, структуру, функції. Дуже важливо зрозуміти, що системний аналіз – це не формальний спосіб аналізу, що спирається на застигли догми, а скоріше концептуальний підхід, що вимагає творчого використання максимального діапазону дисциплін і методів дослідження для системного розгляду будь-якої однієї проблеми.

Література

1. Курносів Ю.В. Аналітика: методологія, технологія і організація інформаційно-аналітичної роботи / Ю.В. Курносів, П.Ю. Конотопов. – М.: Русаки, 2004. – 512 с.

2. Вдовин В.М. Теорія систем і системний аналіз: учебник для студентів вузів. 2-е изд. / В.М. Вдовин, Л.Е. Суркова, В.А. Валентинов. – М.: Дашков і К*, 2012. – 640 с.

3. Клир, Дж. Системологія. Автоматизація рішення системних задач: пер. с англ / Дж. Клир. – М.: Радио і зв'язь, 1990. – 544 с.

4. Волкова В.Н. Теорія систем і системний аналіз: учебник для студентів вузів / В.Н. Волкова, А.А. Денисов. – М.: Издательство Юрайт, 2017. – 462 с.

5. Користін О.Є. Основи кримінального аналізу: посібник з елементами

тренінгу / О.Є. Користін. – Одеса: ОДУВС, 2016. – 112 с.

6. Заєць О.М. Інститут аналітичного супроводження досудового розслідування кримінального провадження в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку / О.М. Заєць // Вісник кримінального судочинства. – 2016. – №4. – С. 65-73.

УДК 351:002.6(043.2)

Калюжний Р.А., д.ю.н., професор,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА ІНФОРМАЦІЮ В ПРАВОВІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ

В умовах глобалізації та переходу до інформаційного суспільства особливого значення набуває питання реалізації права на інформацію, встановлення пріоритету права людини на інформацію як необхідної складової демократичного суспільства. Дана ситуація зумовлює потребу у розробці методологічних засад формування системи правового регулювання інформаційних відносин в Україні в частині реалізації права на інформацію, а також вироблення теоретичних підходів до забезпечення державних гарантій права на інформацію.

Зважаючи на те, що становлення сучасної української правової системи в контексті регулювання інформаційних відносин залежить від загальної тенденції впливу глобалізації на національне законодавство та формування інформаційного суспільства, необхідно акцентувати увагу на правових аспектах реалізації права на інформацію, які повинні враховувати як позитивні (скорочені терміни отримання значної кількості інформаційного продукту), так і негативні (створення стану небезпеки для самої людини) наслідки даних процесів. Тобто основними на шляху забезпечення реалізації права на інформацію мають залишатися такі завдання як створення правової основи, законодавча підтримка, а також правовий захист ринку інформаційних продуктів і послуг.

Якісний розвиток науково обґрунтованої системи правового регулювання інформаційних відносин потребує врахування теоретико-методологічних засад інформаційного права та практики правового регулювання міжнародних інформаційних відносин. Такий стан речей пояснюється тим, що, по-перше, методологія дослідження загальної характеристики етапів становлення, тенденцій розвитку міжнародного та національного інформаційного права, яка базується на діалектичному та порівняльно-правовому методі, надає можливість визначити пріоритети інформаційного права України та надати практичні рекомендації щодо забезпечення конкурентоспроможності національного інформаційного